

Okamžikem Ježíšova narození se celé lidstvo ocitlo „na počátku“. Bůh znovu vrací do hry svou původní nabídku společenství lásky a důvěry, adresovanou celému stvoření v počátcích jeho existence. Lidé dostávají novou dějinnou šanci. A protože nás tedy čeká nové vykročení na cestu do Božího království, evangelium dnes osvětluje základní orientační body této cesty. Často nás skličuje vědomí, že pro hru a viny naší minulosti už nedokážeme napravit. Neumíme vrátit čas zpět, naše minulost nám už nepatří. Patří ovšem Bohu - stejně jako i budoucnost. A Bůh nám ze své nekonečné lásky a moci dává příležitost přehodnotit svou minulost, předefinovat naše cíle a priority a odstranit chybné nasměrování našich kroků. O těchto skutečnostech svědčí tajemnými a vznešenými slovy dnešní Prolog evangelia svatého Jana. To nejdůležitější a určitě i nejsrozumitelnější v celé této Janově prorocké vizi vyjadřuje závěr dnešního evangelního úryvku: „Boha nikdy nikdo neviděl. Jednorozený Syn, který spočívá v náručí Otcově, ten o něm podal zprávu.“ Po vtělení Božího Slova již Bůh není neuchopitelný a nesrozumitelný. Přijetím rozměru lidského života Bůh odhalil tu část velkého tajemství svého bytí, kterou člověk potřebuje znát, aby si mohl Boha zamilovat. To, co vidíme a slyšíme skrze Krista a co svobodně a s důvěrou přijímáme, nám dává moc stát se Božími dětmi.

Petr Vrbacký - Vzbůru k vodám

Bůh nás miloval jako první dříve, než jsme byli. To je základní pravda lidské existence, kterou můžeme vztáhnout na každého člověka. Každý z nás může být jistý, že mu Bůh říká: „Jsi milovaný!“ Bůh nás miluje takové, jací jsme, ne proto, že děláme něco obdivuhodného, významného, velkého. Nepotřebujeme si svými výkony získávat Boží lásku. *Ona je!* Ona nás předchází, provází, nese. Bůh nás miluje zadarmo. Náš život by měl být přiměřenou odpovědí na jeho lásku.

Jiří Mikulášek - Někdo tě má rád

Další texty v týdnu

Po: 1Jan 3,11-21; Jan 1,43-51

Út: Iz 60,1-6; Ef 3,2-3a.5-6; Mt 2,1-12

So: 1Jan 3,22-4,6; Mt 4,12-17.23-25

Čt: 1Jan 4,7-10; Mk 6,34-44

Pá: 1Jan 4,11-18; Mk 6,45-52

So: 1Jan 4,19-5,4; Lk 4,14-22a

Uvedené knihy je možné zakoupit na adrese www.ikarmel.cz

Prameny, odkazy

Jeruzalémská Bible; Luke T. Johnson – Evangelium podle Lukáše – Sacra pagina; Aleš Opatrný – Stůl slova; Misál na každý den liturgického roku; Petr Mareček – www.biblickedilo.cz

Vydává Pastorační středisko brněnské diecéze ve spolupráci s Karmelitánským nakladatelstvím jako součást diecézního biblického programu Vezmi a čti. Ke stažení na www.vezmiacti.cz.

2. neděle po narození Páně – cyklus B

4 ledna 2015

Začátek svatého evangelia podle Jana. Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha, a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest. V něm byl život, a ten život byl světlem lidí. To světlo svítí v temnotě a temnota ho nepohltila. Byl člověk poslaný od Boha, jmenoval se Jan. Přišel jako svědek, aby svědčil o tom světle, aby všichni uvěřili skrze něho. On sám nebyl tím světlem, měl jen svědčit o tom světle. Bylo světlo pravé, které osvětluje každého člověka; to přicházelo na svět. Na světě bylo, a svět povstal skrze ně, ale svět ho nepoznal. Do vlastního přišel, ale vlastní ho nepřijali. Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi, těm, kdo věří v jeho jméno, kdo se zrodili ne z krve, ani z vůle těla, ani z vůle muže, ale z Boha. A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Viděli jsme jeho slávu, slávu, jakou má od Otce jednorozený Syn, plný milosti a pravdy. Jan o něm vydával svědectví a volal: „To je ten, o kterém jsem řekl: ‘Ten, který přijde po mně, má větší důstojnost, neboť byl dříve než já.’“ Všichni jsme dostali z jeho plnosti, a to milost za milosti: Neboť Zákon byl dán skrze Mojžíše, milost a pravda přišla skrze Ježíše Krista. Boha nikdo nikdy neviděl. Jednorozený Syn, který spočívá v náručí Otcově, ten o něm podal zprávu.

Jan 1,1-18

Úvod k meditaci

Ježíš jako Boží Slovo – *Logos* které je na počátku všeho. Je v něm život, který je světlem lidí. Zlo a temnota zde nemá šanci. Každému, kdo Ježíše přijme a uvěří v něho, dává moc stát se Božím dítětem. To dává každému z nás nezlomnou sílu a důvěru, zde dávají věci pravý *smysl-logos*. Zkusme tiše procházet tímto textem, který připomíná klenby tajemného chrámu, a zastavit se na těch místech, kde na nás zasvítí Jeho světlo a vstoupí do nás Jeho život.

Výklad biblického textu

Kontext: Janův prolog navazuje na starozákonní teologii o moudrosti, kterou zároveň překonává: moudrost (Slovo, Logos) je zde zcela jasně osobou postavenou naroven Bohu. Osoba Slova je Otcovým sebevjdřením a sebesdílením. Skrze Slovo Otec vstupoval do rozhovoru s člověkem už od stvoření světa. V tomto Božím sebesdílení

**Týden
s Božím
slovem**

1. čtení:
Sir 24,1-4.12-16

2. čtení:
Ef 1,3-6.15-18

**Evangelium:
Jan 1,1-18**

Srovnaní:

Gn 1,1;
1J 1,1-2; Ž 33,6;
Ko 1,16-17;
Žd 1,2; 1J 1,5;
Mt 3,1-6;
Mk 1,4-6; L 3,1-3;
Mk 1,7-8;
J 8,12; 9,5; 12,46;
Mt 11,19; Ga 3,26;
1J 5,1; Mt 16,17;
J 3,5-6; 1P 1,23;
Mt 1,16; L 2,7;
Ř 1,3; Ga 4,4;
1J 4,2-3; L 1,2;
9,32; Mk 1,7;
Ko 1,17; Ko 1,19;
Ř 10,4; Ex 33,20;
J 6,46; Ko 1,15;
1Tm 6,16; 1J 4,12

však vtělení představuje naprostý průlom: Bůh se setkává s člověkem tváří v tvář. Jan 1,1-18 informuje čtenáře, že Ježíš je vtělením od věčnosti existujícího Slova, což znamená, že: Slovo, které je v Bohu, se stává světlem světa (vv. 1-5).

1 Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha a to Slovo byl Bůh: Především je třeba vidět Ježíše jako toho, kdo byl na počátku, tedy nedostává se na scénu až po hříchu lidí. Je tu, aby zachránil to, co člověk pokazil, určitě ano, ale nejen proto – je u Boha-Otce před stvořením světa. První slova Janova Prologu Na počátku (en arché) bylo Slovo vytvářejí paralelu mezi začátkem Janova evangelia a biblickou zprávou o počátcích dějin lidstva v Gn 1,1: Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Před arché byl pouze Bůh a symbolická prázdnota: vody chaosu a tma. Jan však sděluje, že tehdy už bylo (én) i Slovo. Užítí imperfekta slovesa být situuje Slovo mimo hranice času a místa, které na počátku (en arché) neexistovaly (Gn 1,1).

2 To bylo na počátku u Boha: Že je toto Slovo Bůh a současně je u Boha, nás nepřekvapí, pokud máme zažitu víru v Trojici. Pro ostatní to bylo a je jedno z míst, kde se překvapivě odkrývá Boží tajemství ve třech osobách. Je to ale nesnadné místo k výkladu a bez filozofického aparátu se zde těžko obejdeme.

3 Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest: Vyjadřuje totéž jako Kol 1,15-17: On je obraz Boha neviditelného, prvorozený všeho stvoření, neboť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi – svět viditelný i neviditelný; jak nebeské trůny, tak i panstva, vlády a mocnosti – a všechno je stvořeno skrze něho a pro něho. On předchází všechno, všechno v něm spočívá.

4 V něm byl život a ten život byl světlem lidí: Život a světlo, které zlo nezničilo, tma nepohltila, je zdrojem naděje pro všechny časy a všechny generace. Život a světlo jsou významné hodnoty Janova evangelia a jsou spojeny právě se vtělením Božího Syna. Např.: Ježíš k nim opět promluvil a řekl: „Já jsem světlo světa; kdo mě následuje, nebude chodit ve tmě, ale bude mít světlo života“ (Jan 8,12). Pokud jsem na světě, jsem světlo světa (Jan 9,5). Já jsem přišel, aby (ovce) měly život a měly ho v hojnosti (Jan 10,10).

6 Byl člověk poslaný od Boha, jmenoval se Jan: Verše 6-8 nabízejí poněkud prozaičtější popis postavy a úlohy Jana Křtitele, který pro daný okamžik nahrazuje vzletnou poezii veršů 1-5. Jan byl součástí Božího plánu: přišel, aby svědčil o světle, aby všichni uvěřili skrze životodárnou přítomnost světla.

Jan je svědkem Světla (Jan 1,6-8). Je paradoxní, že právě světlo potřebuje svědka. I když pravé Světlo září pro každého člověka (Jan 1,9), přesto často nevnímají. Toto Světlo je potřeba nejprve objevit, tak jako skrytý poklad.

12 Všem, kdo ho přijali, dal moc stát se Božími dětmi: Zde je vrcholné zaslíbení pro nás, které se na nás uskutečnilo a uskutečňuje. Přijetí a víra v Ježíše dává moc stát se Božími dětmi. Tedy zcela mění naši situaci, a to v perspektivě nejen časnosti, ale i věčnosti.

14 A Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi: Přebývání (doslova ubytování) Slova uprostřed nás znamená proměnu situace lidstva. Boží slovo – Ježíš – se totiž neubytovalo jen nějak na světě, ale přímo v lidstvu. On patří tedy k lidstvu navěky – a lidstvo k němu.

Vtělení sděluje, že Boží Slovo se stalo skutečným, pomíjejícím a smrtelným člověkem a takto bylo ve světě přítomno jako Světlo a Život lidí. Evangelista popisuje úchvatné a vše převyšující setkání s ním: spatřili jsme jeho slávu. Milost a pravda (1,14) jsou zřejmě překladem hebrejské dvojice chesed a emet, tj. Boží laskavost (milosrdenství), která se projevila vyvolením Izraele bez ohledu na jeho zásluhy, a Boží trvalou věrnost smlouvě s Izraelem, jež je vyjádřením této laskavosti.

Prolog čtvrtého evangelia je jedním z nejslavnějších úryvků Nového zákona. Odvozuje se od něj i janovský symbol orla. Co je však důležitější, je vyjádřením hlavních článků křesťanské víry: Slovo existovalo před stvořením u Boha; věřící se mohou stát Božími dětmi, Ježíš Kristus je vtělením Božím, Slovo, které se stalo tělem; je plně božské podstaty, a současně přijal plné lidství; Ježíš je jedinečným a na věky jediným zjevením Boha v lidských dějinách; v Ježíši Kristu a skrze něho je přiveden k dokonalosti dřívější Boží dar, kterým je Zákon daný Mojžíšovi.

K tématu

Láska, nic než láska

Bůh zatoužil, aby se Syn stal člověkem nikoli proto, aby měl nikoli proto, aby měl někoho mimo trojici, kdo by ho miloval způsobem hodným Boha, nýbrž proto, abys měl někoho, koho by mohl milovat způsobem hodným Boha: aby měl někoho, kdo by byl schopen přijmout míru jeho lásky, která je mírou bez míry! To je důvod vtělení.

Ano, Kristus sestoupil z nebe „pro naši spásu“, ale to, co ho přimělo, aby sestoupil z nebe pro naši spásu, byla láska, niž než láska

Raniero Cantalamessa – Biblické inspirace

Je rozumné věřit v Boha?

Věříme v Boha. Je to naše zásadní rozhodnutí. Je však možné? Je rozumné? Již od osvícenství se alespoň část vědy pilně snaží dobrat takového vysvětlení světa, kterým by se Bůh stal nadbytečným. A byl by tak zbytečný i v našem životě. Ale pokaždé, kdy se zdálo, že se to již téměř podařilo, vždycky zřetelně vyšlo najevo, že to nemá cenu. Člověk bez Boha nemá cenu.

Svět, celý nezměrný vesmír bez Něho nemá cenu. Nakonec zbývá jediná alternativa: Co je na počátku? Stvořitelský rozum, Duch, který působí všechno a vyvolává vývoj, anebo iracionalita, zbavená jakéhokoli rozumu, která podivně produkuje matematicky uspořádaný vesmír, člověka a jeho rozum, jenž by tak byl jen nahodilým výsledkem evoluce, a tedy v podstatě nerozumnou věcí. My křesťané říkáme: „Věřím v Boha, Stvořitele nebe a země“ a „věřím v Ducha Svatého“. Věříme, že na počátku bylo věčné Slovo, Rozum, a nikoli iracionalita. Nemáme zapotřebí se s touto vírou skrývat, nemusíme se bát, že se s ní ocitneme ve slepé uličce. Těší nás, že jsme mohli poznat Boha!

Na minutu s Benediktem XVI. –

O víře, naději a lásce – Homilie při mši v Řeznu, 12. září 2006